

Turun kaupungin ympäristötoimiala

PL 355

20101 Turku

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry

Martinkatu 5, 20180 Turku

040-372 5301

varsinais-suomi@sll.fi

Turun luonnonsuojeluyhdistys ry

Martinkatu 5, 20810 Turku

c/o amlouna@gmail.com

Turun lintutieteellinen yhdistys ry

PL 67, 20101 Turku

MIELIPIDE

Hirvensalon osayleiskaavaluonnos

Kaavatunnus 13/2007

Diarinumero 3533-2007

Mielipiteen jättäneet yhdistykset lausuvat Turun Hirvensalon osayleiskaavan tarkistuksesta eli Hirvensalon täydennysosayleiskaavasta seuraavaa:

Kaavaa on valmisteltu pitkään ja kaavoitukseen tulee kytkeä tiiviisti myös tulevaisuudessa entistä tärkeämmät joukkoliikenne- ja palvelurakennesuunnitelmat; esimerkkinä suunniteltu pikaraitiotielinja ja kevyen liikenteen väylät ja pyöräparkit.

Saarten maisema on viime vuosien ja vuosikymmenien rakentamisesta huolimatta vielä monin paikoin maaseutumainen. Saarella on runsaasti luontokohteita, esimerkiksi lehtoja, ketoja, jalopuumetsiköitä ja kalliojyrkänteitä, joista on tehty lukuisia selvityksiä. Alueella on myös lukuisia kallioharjanteita. Yhdistysten mielestä esimerkiksi kallionlakialueille rakentaminen ei ole ekologisesti kestävää. Yhdistykset ovat huolestuneita saaren maiseman turmeltumisesta ja luontoarvojen häviämisestä. Yhdistysten mielestä saarelle tulee jättää ehdotettua suurempia yhtenäisiä alueita ja hiljaisia alueita ilman uudisrakentamista ja turvata saarten maiseman säilyminen rakentamissäädöksin. Luontokohteiden välille tulee jättää niitä yhdistäviä viherkäytäviä, joita pitkin eliöiden on mahdollista siirtyä alueelta toiselle.

Friskalanlahti

Friskalanlahti on jo nyt jäänyt uudisrakentamisen puristukseen eikä nähtävillä oleva Hirvensalon osayleiskaavaaluonnos ota riittävästi huomioon alueen suojelua. Friskalanlahden lounaspuoleinen peltoalue ja metsänreuna on varustettu A-merkinnällä. Rakentamisvaraus tulee poistaa kokonaan tältä alueelta, koska toiminnot tulevat liian lähelle luonnonsuojelualuetta. Suojelualan ja asuinalueen väliin ei jäisi minkäänlaista näkösuojavyöhykettä. Lisäksi liikkumispaine suojelualueella kasvaisi entisestään. Lahden rantoja on laidunnettu Turun kaupungin toimesta jo 25 vuoden ajan. Juuri laidunnus on mahdollistanut lahden merkittävien luontoarvojen säilymisen. Onkin erittäin ikävää, että sama kaupunki on nyt tekemässä harkitsemattoman kaavoituksen kautta tyhjäksi ansiokkaan suojelutyönsä.

Friskalanlahti on Varsinais-Suomen arvokkaimpia lintukosteikkoja. Se kuuluu Natura 2000 -suojeluohjelmaan, valtakunnalliseen lintuvesien suojeluohjelmaan sekä kansallisesti tärkeiden lintukohteiden (FINIBA) verkostoon. Friskalanlahti on myös Turun asukkaille merkittävä virkistysalue, sillä se sijaitsee lähellä kaupungin keskustaa. Friskalanlahden alueeseen kuuluvat myös läheiset metsät ja metsäsaarekkeet, joissa esiintyy monia huomioitavia lajeja, kuten harmaapäätikka ja lehtopöllö. Lahden merkitys yöpyvien haarapääskyjen kerääntymispaikkana ja lintumuuton tutkimuspaikkana on merkittävä. Tällaisia kosteikkojen ympärillä sijaitsevia, eliölajistoltaan elinvoimaisia luontokokonaisuuksia on Turun seudulla vain muutamia. Kohdetta voisi edelleen kehittää esimerkiksi yleisökohteena elokuisille iltayöretkille.

Pikisaari

Pikisaaren täyttömaa-alue on kaavoitettu raskaasti kerrostaloalueeksi. Alueella on elinvoimainen viitasammakkoesiintymä, jonka tulevaisuus vaaraantuu rakentamisen vuoksi. Rakentamisen tekninen toteuttaminen liejusaviselle, täyttö- ja ruoppausmassamaalla täytetyille entiselle merenlahdelle on erityisen vaativaa. Alueelle on viime vuosina kuljetettu valtava määrä louhoskiveä pehmeämmän maan päälle, joten maanpinnan taso tulee vähin erin painumaan.

Alueelle on syntynyt luontaisesti maisemallisesti tärkeitä rantametsiä, lähinnä koivikkoja. Ainakin tämä rantavyöhyke tulisi pyrkiä säilyttämään mahdollisimman koskemattomana. Alueen muuta luontoa viitasammakoita lukuun ottamatta ei ole kartoitettu systemaattisesti, mutta alueelta on runsaasti lintuhavaintoja, sillä muuttoaikoina alue kerää runsaasti varpuslintuja ja alue on suosittu retkikohde lintuharrastajille. Alueella on talvehtinut 2014-2015 ja 2015-2016 äärimmäisen uhanalainen kuningaskalastaja.

Haarlanlahti

Haarlanlahden VU -alueella esiintyy luontodirektiivin liitteen IV (a)-laji viitasammakko. Kaavassa ja sen toteuttamisessa tulee varmistaa lajin elinympäristön säilyminen. Alueelle on erikseen laadittu linnusto- ja viitasammakkoselvitys.

Särkilahden pohjukan venevalkama

Särkilahden pohjukkaan on kaavaluonnoksessa sijoitettu venevalkama. Lisäksi lahden ja Pikisaaren länsipuolisen lahdenpohjukan väliin on merkitty kanava. Venevalkama on yhdistysten mielestä sijoitettu luonnonsuojelun kannalta epäsovivaan paikkaan. Kanava ja mahdollisesti venevalkama väylinen vaatii suuria ruoppauksia ja kunnossapitoa. Myös tällä alueella esiintyy viitasammakko.

Suunniteltu virkistysreitti

Saaren pohjoisrantaan sillalta Pikisaaren kautta Maanpään suunniteltua virkistysreittiä yhdistykset pitävät kannatettavana. Turku mainitaan usein merikaupunkina, mutta merenrantojen saavutettavuus on Ruissaloo lukuun ottamatta huono. Maanpään kärkeen tulisi luoda kaupunkilaisille edellytykset nauttia merinäkymistä. Maanpään edustalla olevan Laurinkarin kytkemistä reittiin tulee selvittää. Olisiko saarelle mahdollista luoda jalankulkuyhteys? Karilta voisi nauttia Airiston merinäkymistä. Muutoinkin saarelle tulee jättää yleisölle sopivia vapaita ranta-alueita tai niitä tulee hankkia esimerkiksi kaupungin omistukseen.

Uusi siltayhteys

Hirvensalon kasvavan asukasmäärän vuoksi saarelle tarvitaan eittämättä uusi siltayhteys ja sen tarkan linjauksen ja haittojen minimoimisen yhteydessä tulee huomioida viereiset suojelualueet ja salmessa oleva lintujen pesimäluoto Mallaspussi. Luodolla pesii mm. useita pareja uhanalaisia tukkasotkia ja naurulokkeja.

Turussa 15.2.2016

Suomen luonnonsuojeluliiton Varsinais-Suomen piiri ry

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Saija Porramo

Jakke Mäkelä

Turun luonnonsuojeluyhdistys ry

Puheenjohtaja

Maria Louna-Korteniemi

Turun lintutieteellinen yhdistys ry

Puheenjohtaja

Varapuheenjohtaja

Esa Lehikoinen

Jorma Hellsten